

(۲)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

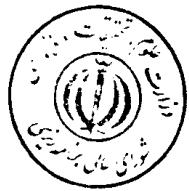
مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره دکتری مهندسی منابع آب

گروه کشاورزی

کمیته تخصصی آبیاری

این برنامه در جلسه ۳۳۸ (فوق العاده) شورای سپرستان مورخ
۱۳۸۱/۲/۲۹ که در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی تشکیل شد
به تصویب رسید.

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری مهندسی منابع آب

کمیته تخصصی: آبیاری

گروه: کشاورزی

گردایش:

رشته: مهندسی منابع آب

کد رشته:

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه‌ریزی در جلسه ۳۲۸ (نوق‌العاده) سرپرستان مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ که در ادامه جلسه ۴۱۴ تشکیل شد براساس طرح دوره دکتری مهندسی منابع آب که توسط گروه کشاورزی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد، و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری مهندسی منابع آب از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارد لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بینابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است. و با ابلاغ آن برنامه دوره دکتری مهندسی منابع آب مصوب جلسه ۲۸۰ مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۶ برای این گروه از دانشجویان منسخ می‌شود و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مشمول ماده ۱ می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری مهندسی منابع آب در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره جلسه ۳۳۸ (فوق العاده) شورای سپرستان مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹

(ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی)

در خصوص برنامه آموزشی دوره دکتری مهندسی منابع آب

۱) برنامه آموزشی دوره دکتری مهندسی منابع آب که از طرف گروه کشاورزی

پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تمویض رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تمویض قابل اجرا است

رأی صادره جلسه ۳۳۸ (فوق العاده) شورای سپرستان مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹، در خصوص
برنامه آموزشی دوره دکتری مهندسی منابع آب، صحیح است، به مرور اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر تمیور توکلی
سپس گروه کشاورزی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحد های مجری ابلاغ فرماید.

دکتر حسن خالقی

دبیر شورای علوم و آموزش عالی

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول

متناسبات کلی دوره دکتری رشته مهندسی منابع آب

۱- تعریف و هدف

دوره دکتری مهندسی منابع آب بالایین مقطع تحصیلی در این رشته است که شامل موضوعات موجود در زمینه مهندسی منابع آب است. مباحثی چون آنالیز پیشرفته سیستمهای منابع آب، مهار و بهره وری منابع آب، مهندسی پیشرفته رودخانه، مدیریت و بهره وری از آبهای زیرزمینی از موضوعات عمده ای هستند که در این دوره مطرح می شوند.

هدف این رشته تربیت متخصصین و عحققینی است که با کسب مهارت‌های جدید و فناوری روز جهان بتوانند مشکلات و معضلات منابع آب کشور را سامان بخشنند. از سویی دیگر به آموزش نیروهای تخصصی در دانشگاهها مبادرت ورزند.

۲- طول دوره و شکل نظام

با توجه به آئین نامه آموزشی دوره دکتری مصوب شورای عالی برنامه ریزی، طول دوره دکتری مهندسی منابع آب حداقل ۴ سال (۶ نیمسال) و حداقل مجاز طول دوره برای دانشجویان تمام وقت ۴ سال (هشت نیمسال) از شروع مرحله آموزشی می باشد و دوره دکتری مهندسی منابع آب شامل دو مرحله آموزشی و تدوین رساله می باشد. طول مرحله آموزشی حداقل ۲ سال (۲ نیمسال) که هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته کامل آموزشی خواهد بود.

نظام آموزشی این دوره واحدی است و برای هر واحد نظری در هر نیمسال ۱۶ ساعت آموزش کلاسیک در نظر گرفته شده است. مرحله تدوین رساله پس از گذراندن دوره آموزشی و قبولی در امتحان جامع آغاز می شود و با تدوین و دفاع از رساله دکتری پایان می پذیرد. حداقل طول این دوره ۱/۵ سال است.

۳- تعداد واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای آموزشی این دوره ۴۹ واحد خواهد بود که شامل ۱۰ واحد الزامی و ۱۵ واحد اختیاری می باشد. تعداد واحد پژوهشی که نتیجه آن به صورت رساله دوره دکتری ارائه می شود ۲۴ واحد می باشد.

دانشجویان ورودی به دوره دکتری مهندسی منابع آب با توجه به گرایش دوره دکتری باید دروس الزامی کارشناسی لرشد مهندسی منابع آب را مطابق مصوبات شورای عالی برنامه ریزی و قبل از شروع مرحله آموزشی دکتری بگذرانند. حداکثر مدت این مرحله دو نیمسال خواهد بود.

۴- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان این رشته عملتأمی می توانند در دو شاخه آموزش در دانشگاهها و پژوهشگاهها
پژوهش در دانشگاهها و مرکز تحقیقاتی فعالیت کنند و با تعریف مشکلات جاری
منابع آب در قالب طرحهای تحقیقاتی و یا ارائه تدریس در دانشگاهها در سمت
استادیار نقش خوبی را در پیشبرد اهداف توسعه کثور ایفاء کنند.

۵- ضرورت و اهمیت

افزایش و تربیت نیروهای که بتوانند در بالاترین سطح علمی فعالیت نمایند در رشته
منابع آب نیز اهمیت ویژه خود را داراست. نیاز روز افزون به تولیدات زراعی، مصرف
منابع آب را افزایش می دهد و با توجه به محدودیت در منابع آب اهمیت علم و
فنآوری نسبت به گرایش راندمان مصرف و بهره وری از منابع را هویدا می کند. نیل
به این هدف در گرو فعالیت تخصصی است که بتوانند دوره دکتری مهندسی منابع آب
را با توجه به ضوابط مربوطه گذرانده و آنگاه به عنوان عضو هیأت علمی نیاز علمی
دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی را تأمین نمایند.

۶- شرایط گزینش دانشجو

افرادی می توانند در دوره دکتری مهندسی منابع آب ادامه تحصیل دهند که علاوه بر
داشتن شرایط عمومی دوره دکتری مندرج در ماده ۵ آئین نامه آموزشی دوره
تحصیلات دکتری تصویب شورای عالی برنامه ریزی واجد شرایط زیر نیز باشند.

الف- دارا بودن درجه کارشناسی ارشد رشته های مهندسی منابع آب، آبیاری و
زهکشی، تاسیسات آبیاری، عمرانی، هیدرولوژی نولوژی از یکی از دانشگاههای
معتبر داخل یا خارج با تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشند.

ب- احراء شرایط علمی که از طرف گروههای آموزشی پذیرنده دانشجو اعمال
خواهد گردید.

فصل دوم

برنامه درسی دوره دکتری رشته مهندسی منابع آب

١٥ واحد	- دروس اختیاری
١٠ واحد	- دروس الزامی

جمع ٢٥ واحد

برنامه درسی دوره: دکتری

رشته: مهندسی منابع آب

دروس: الزامی

پیشیاز یا زمان اوله	ساعت			واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
ندارد	۴۸	--	۴۸	۳	ریاضیات مهندسی پیشرفته	۰۱
ندارد	۴۸	--	۴۸	۳	آمار مهندسی پیشرفته	۰۲
ندارد	۴۸	--	۴۸	۳	مهندسی منابع آب پیشرفته	۰۳
ندارد	--	--	--	۱	سینار	۰۴
					جمع	
				۱۰		

برنامه درسی دوره: دکتری

رشته: مهندسی منابع آب

دروس: انتخابی

پیشگاز یا زمان ارائه	ساعت			واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	منابع و مسائل آب کشور	۰۵
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	هیدرورمتوژوژی پیشرفته	۰۶
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	ژئومرفولوژی کاربردی	۰۷
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	هیدرولوژی نظری	۰۸
۰۲	۳۲	--	۳۲	۲	اصول جمع آوری و پردازش داده های پایه	۰۹
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	موضوعات خاص در هیدرولوژی	۱۰
۰۲	۳۲	--	۳۲	۲	روشهای استوکاستیک در هیدرولوژی	۱۱
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	شیوه سازی در هیدرولوژی	۱۲
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	هیدرولوژی مناطق شهری و حوزه های کوچک	۱۳
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	هیدرولوژی عملیاتی	۱۴
ندارد	۴۸	--	۴۸	۳	آب های زیرزمینی پیشرفته	۱۵
۱۵	۳۲	--	۳۲	۲	مسائل زیست محیطی در آب زیرزمینی	۱۶
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	تغذیه مصنوعی	۱۷
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	هیدرولوژی پیشرفته	۱۸
ندارد	۶۴	۲۲	۳۲	۳	سنگش از دور و سیستم های اطلاعات جغرافیایی	۱۹
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	مسائل خاص در آبهای زیرزمینی	۲۰
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	مدیریت سیستمهای منابع آب	۲۱
ندارد	۳۲	--	۲	۲	شناخت و مدیریت کیفیت منابع آب	۲۲
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	نیروگاههای آبی	۲۳
ندارد	۴۸	--	۴۸	۳	هیدرولوژی مهندسی پیشرفته	۲۴
				۳۱	جمع	

فصل سوم

سرفصل دروس دوره دکتری
رشته مهندسی منابع آب

ریاضیات مهندسی پیشترفته

۰۱

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشلیال: ندارد

سرفصل درس:

تئوری پیشترفته توابع مختلف شامل: تابع مختلط شرایط کوشی و ریمان، تابع تحلیلی، انتگرال خطی، نظریه کوشی، سری لورانت، باقیمانده، نقطه انشعاب.
مروری بر ماتریس ها و تانسورها شامل: ماتریس- برگردان کردن- قطری ستونی- تانسورها، حل سیستم معادلات دیفرانسیل، مسائل آبگن و البو.
یادآوری حل معادلات دیفرانسیل جزئی شامل معادلات دیفرانسیل بیضوی، کروی، هذلولی، تبدیلات انتگرال شامل: تبدیلات فوریه، لاپلاس و ملین و موارد استفاده آنها در حل معادلات دیفرانسیل جزئی، معادلات انتگرالی، انتگرال گرین و کنل، مباحث پیشترفته در ریاضیات مهندسی: استرم، لنویل، شرایط توابع متعامد و حل معادلات موج، نوابع بسل، لراندر، گاما، هرمست، گاووس، لاگور و غیره، تئوری اختلالات جزئی و تئوری تغییرات و موارد استعمال آنها.

آمار مهندسی پیشرفته

۰۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

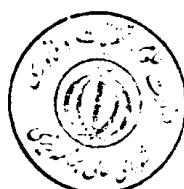
پیشیاز: ندارد

سرفصل درس:

اصول و مبانی تحلیل های آماری در مهندسی - تصوری احتمال و کاربرد آن در مهندسی با تکیه بر مهندسی منابع آب - پارامترهای بنیادی آماری - میانگین ها - معان ها و سایر پارامترها با تکیه بر کاربرد آنها - توزیع های احتمالاتی کلاسیک: نرمال - نرمال لگاریتمی یک و چند پارامتری - توابع توزیع حداکثرا و حداقل ها - توابع گاما و اصول کار برد آنها - تصوری تدوین کاغذ های احتمال در حالت توزیع های کلاسیک - تصوری باند اطمینان در کاربرد توزیع های کلاسیک - طراحی احتمال در حالت توزیع های غیر کلاسیک - کاربرد این توزیع ها در مهندسی - همبستگی ساده خطی و غیر خطی یک و چند متغیره و اصول استفاده از آنها در تحلیل های مهندسی - کاربرد تصوری باند اطمینان در محاسبات همبستگی - روش های زنجیری احتمال (زنجیره مارکف درجه اول و درجات بالاتر) - تصوری صفت و کاربرد آن در مهندسی - تحلیل ریسک و مقدمه ای بر تصوری تصمیم.

مهندسی منابع آب پیشرفتی

۰۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشلیاز: ندارد

سرفصل درس:

طبیعت سیستمهای منابع آب: طبیعت اجتماعی - سیاسی - قانون سیستمهای منابع آب مشخصات اقتصادی و هیدرولوژیکی سیستمهای منابع آبهای زیرزمینی - کیفیت و حفاظت کیفی منابع آب سطحی و زیرزمینی.

بهینه سازی سیستم: توابع عینی، طرح سیستم، روش‌های حساب دیفرانسیل، برنامه ریزی خطی - روش سیمپلکس (Simplex) و دوگانگی (Duality) بهینه سازی بدون توابع محدود کننده، روش پایه نزولی (Basic Descent) (روش Ouasi Newton بهینه سازی با توابع محدود کننده، ضربهای لاگرانژ - شرایط کن تا کر، روش Penalty و باریر Barrier) برنامه ریزی دینامیک.

مسائل موجود در توسعه طرح و نحوه استفاده از آنها در مهندسی منابع آب: طراحی و بهره برداری از مخازن سد با استفاده از روش‌های بهینه سازی، مدل‌های موجود (با ورودی‌های قابل اندازه گیری Deterministic) و با ورودی‌های احتمالی). خروجی استوار بهینه از سیستم دو مخزنی و چند مخزنی، مدیریت و استفاده تلفیقی از منابع آب زیرزمینی و سطحی.

رویل سیل ناشی از رواناب سطحی در حوزه های آبریز با استفاده از مدل‌های ریاضی بر مبنای معادلات موج دینامیکی، محاسبه پروفیل اشل و سرعت آب در رودخانه و کانالها.

بررسی مدل‌های ریاضی و حل عددی مدل‌های جریان غیر ماندگار دو بعدی آبهای زیرزمینی (وهکتها) مدل‌های ریاضی و روش‌های حل عددی مدل‌های موجود در بررسی آنالیز آب نشستی (Seepage) از مخزن سدها.

سینیار

۰۴

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری - عملی

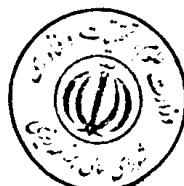
پیشلیال: ندارد

سرفصل درس:

دانشجویان با راهنمایی استاد راهنمای و تصویب شورای گروه آموزشی دوره تحصیلات تكمیلی (دکری) پروژه ای تحقیقاتی انجام داده و نتیجه آن به صورت مقاله و سینیار داخلی یا بین المللی و در صورت عدم امکان در سینیاری با حضور شورای گروه آموزشی دوره تحصیلات تكمیلی ارائه دهند.

منابع و مسائل آب کشور

.۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

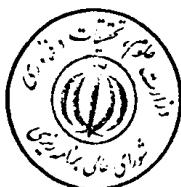
پیشلیاز : ندارد

سرفصل درس :

بررسی کلی منابع طبیعی از دیدگاه سیستمی و جایگاه منابع آب در بین آنها - نظری
مختصر بر توزیع منابع آبی کره زمین در قاره های مختلف - موقعیت ایران در قاره
آسیا از نظر منابع آب - شناختی از حرفه های اصلی ایران و بررسی اجمالي منابع آب
در هر حوزه - بررسی تغییکی حوزه های فرعی منطقه ای و بررسی منابع آب در هر
قسمت - نظری بر منابع آب قابل استحصال و مسائل تأمین آب در آینده.

هیدرومترولوژی پیشرفته

۰۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنباز : ندارد

سرفصل درس :

نظری بر اصول و مبانی متئورولوژی و ارتباط آن با هیدرولوژی با تکیه بر دیدگاههای هیدرولوژی - مرحله اتمسفری سیکل هیدرولوژی و ارتباط آن با سایر مراحل - بررسی بخار آب در اتمسفر و قوانین فیزیکی حاکم بر تحول آن - مختصری از فیزیک ابرها - مکانیسم های تشکیل باران و تحول زمانی و مکانی آن - تبخیر و توزیع ابرها - مقایسه آنها با روش های اندازه گیری تبخیر - تعرق و روابط محاسباتی آن - بیلان هیدرولوژی و بحث در مورد مذانه های مختلف آن و کاربرد بیلان در محاسبات هیدرومترولوژی - نقش روش های هیدرومترولوژی در حل مسائل هیدرولوژی.

ژئومورفولوژی کاربردی

۰۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیگار: بندارد

سرفصل درس:

نظری بر مباحث بینادی ژئومورفولوژی، مورفوژنز، دینامیک داخلی و خارجی زمین در ارتباط با مطالعات حوزه های آبریز - ارتباط فیزیوگرافی و ژئومورفولوژی در مطالعه حوزه ها - ژئومورفولوژی کیفی و کمی و کاربرد آنها در مطالعه حوزه ها - متغیرهای خطی و اصول اندازه گیری و تکمیل آنها در شناخت حوزه ها - مبانی نظریه سازی هندسی فرم حوزه ها - تحلیل و مدل سازی ریاضی در مطالعه شبکه آبراهه ها - کاربرد اصول احتمالاتی در مطالعه ژئومورفولوژی حوزه ها - اندازه گیری سطیح و تحلیل متغیرهای ژئومورفولوژی در شناخت حوزه - تلفیق مباحث ژئومورفولوژی کمی با مقادیر سلاب و مجموع جریان در حوزه ها با ارائه چند مدل ناحیه ای در مورد ایران.

هیدرولوژی نظری

۰۸

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیگار: ندارد

سرفصل درس:

قوانين ترمودینامیک و اثرو دینامیک و تحول مرحله اتمسفری سیکل هیدرولوژی و ارتباط آنها با مکانیسم های پیدایش بارندگی - بیلان انرژی و کاربرد آن در مطالعات هیدرولوژی - قوانین حرکتی آب در سطح زمین و در شبکه آبراهه ای و تلفیق مباحث تئوریکی هیدرولیک با هیدرولوژی بررسی و تعیین توابع تبدیل بارش به جریان - بررسی و تعیین تابع مشخص پاسخ در سیستم های خطی با تکیه بر تئوری مخازن خطی و پاسخ های ضربانی (Pulse) - سیستم خطی در شرایط زمانی پیوسته و ناپیوسته و توابع مربوطه - تئوری اشتاقاف و ستز هیدرولوگراف واحد و ترکیب آن جهت اخذ هیدرولوگرافی کل با کاربرد روش های عددی - استفاده از نظیر سازی ای کامپیوتری در محاسبات هیدرولوژیکی.

اصول جمع آوری و پردازش داده های پایه

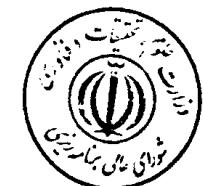
۰۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز : آملر مهندسی پیشرفته

سرفصل درس :

شناخت بنیادی انسواع داده های پایه - ابزارشناسی در رابطه با اندازه گیری و جمع آوری داده ها - بررسی انواع دستگاههای استاندارد جمع آوری داده های پایه و دقیق داده ها در ارتباط با مشخصات اینستگاهها - فرم ارائه داده های اخذ شده از طبیعت - فرمهای استاندارد ارائه داده ها - مبانی پردازش داده ها به منظور محاسبه و ارائه ارقام طراحی - روشهای بنیادی پردازش داده ها در رابطه با ارائه ارقام طراحی - مدل های ریاضی در ارتباط با پردازش داده ها.

م موضوعات خاص در هیدرولوژی

۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیگان: ندارد

سرفصل درس:

این درس بصورت سمینار توسط دانشجویان شرکت کننده با تکیه بر موضوعات خاصی مثل: هیدرولوژی مناطق خشک - هیدرولوژی جنگل - هیدرولوژی زمینهای زراعی - هیدرولوژی و بیلان آبی - هیدرولوژی اتمسفری و پدیده بارش ها و نظایر آنها که توسط استاد در جلسات اولیه توجیه خواهد گردید به انجام خواهد رسید و بعد از هر سمینار بحث و گفتگو در مورد مباحث ارائه شده صورت خواهد گرفت.

روشهای استوکاستیک در هیدرولوژی

۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیاز: آمار مهندسی پیشرفته

سرفصل درس:

مروری بر احتمالات و متغیرهای تصادفی - روش‌های آماری در هیدرولوژی -
توزیعهای احتمالی پیوسته و گسته - آنالیز فراوانی در هیدرولوژیکی شامل تحلیل
منطقه‌ای سیلابها و روش‌های مربوط به حوزه‌های آبریز بدون ایستگاه - روش‌های
برازش، روش کای - اسکور، روش حداقل مریعات، روش کلیمروگراف اسمیرنف -
مدلهای رگرسیون در هیدرولوژی - رگرسیون خطی ساده و مرکب و آزمونهای
مربوطه - ضریب همبستگی و آزمونهای مربوطه - همبستگی - همبستگی معمولی و
همبستگی درونی، آزمونهای مربوط به همبستگی، همبستگی نگار و کاربرد آنها در
هیدرولوژی - تحلیل چند متغیره - روش‌های تصمیم در طراحی‌های هیدرولوژیک در
شرایط عدم قطعیت.

شبیه سازی در هیدرولوژی

۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

صرفیل درس :

مروری بر هیدرولیک رودخانه شامل هیدرولیک جریان و هیدرولیک رسوب،
معیارهای طراحی در پروژه های انحراف آب شامل کار مازه ای انحراف،
هیدرولیک آبگیرها، تنفسات ریخت شناسی (مرفوگزی) رودخانه پس از آبگیری،
طبقه بندی سیستم های انحراف آب، تأثیر عوامل زیست محیطی بر روی
پروژه های انحراف آب، شرایط ویژه آبگیری در رودخانه های کوهستانی شامل
طرح اجزا مازه ای آبگیر، مدبریت و بهره برداری
از کارهای انحراف آب رودخانه ها.

هیدرولوژی مناطق شهری و حوزه های کوچک

۱۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشلیاز: ندارد

سرفصل درس:

بررسی موضوعی هیدرولوژی شهری و حوزه های کوچک - شناخت مسائل هیدرولوژی در حوزه های شهری و سطح شهر - سیکل هیدرولوژی در حوزه های کوچک و سطح شهر - بررسی نقش پوشش سطح زمین و تأثیر آن در مکانیسم جریان با ارائه مدل های کاربردی - بررسی مدل های مورد کاربرد در ارزیابی جریان سطحی در مناطق شهری - برآورده جریان در سطح شهر با روش های میکروسکوپی و ماکروسکوپی - نظری سازی مدل های کفیت و کمیت در برآورده دبی موج در حوزه ها و مناطق سطح شهر - روش های کلی برآورده جریان مثل روش استدلالی - کاربرد روش موج سینماتیک و دینامیک در بررسی جریان در سطح شهر با بکارگیری اصل محاسبات تفاضل های محدود - معرفی مدل های عمدۀ بارش - دبی در برآورده جریان در سطح شهر و حوزه های کوچک نظری مدل های دبی - مساحت و ایزوکرون و حل عددی این روشها - معرفی مدل های اصلی کامپیوتری نظری SWM - Cook و نظایر آنها با تکیه بر اصول تنظیم این مدلها.

هیدرولوژی عملیاتی

۱۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

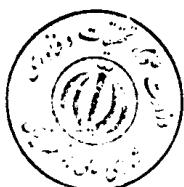
پیش‌نیاز: ندارد

سرفصل درس:

مبانی و شناخت موضوعی هیدرولوژی عملیاتی - اصول و روش‌های هیدرولوژی عملیاتی - حداکثر بارش محتمل و حداکثر بارش ممکن - روش‌های سینوپتیکی محاسبه P.M.P - روش‌های شب آماری محاسبه P.M.P - انواع دیگر بارش‌های طراحی و اصول محاسباتی آنها - هیدرولوژی پیش‌بینی (Forecasting) و ارتباط آن با هیدرولوژی عملیاتی - روش‌های روند توزیعی و غیر خطی جریان در رودخانه - مخزن و حوزه آبریز - محدوده نظری محاسبات هیدرولوژی علمیاتی و قلمرو آن.

آبهای زیرزمینی پیشرفته

۱۵

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشیگاز: ندارد

سرفصل درس:

آبهای زیرزمینی در سازندهای سخت و کارست، اقسام سازندهای سخت حاوی آبهای زیرزمینی، تعریف کارست و اقسام آن، انحلال پذیری سنگ های کربناته و عوامل مؤثر در آن، مرفوگلوبی محبط های کارستی، ردیابها در بررسی محیط کارستی، تداخل آبهای شور و شیرین در سفره های آب زیرزمینی، روش های تعیین فصل مشترک آنها، روش های کنترل تهاجم آبهای شور به آبخوانهای ساحلی، کاربرد روش های ژئوفیزیک در آبهای زیرزمینی، تعیین لایه های آبدار توسط مطالعات ژئوفیزیک، بیلان آبهای زیرزمینی، معادله بیلان، عوامل مؤثر در بیلان، جمع آوری اطلاعات و آمار، محاسبه اجزا بیلان، آبهای زیرزمینی و مسائل ژئوتکنیکی، تأثیر آبهای زیرزمینی در پایداری شبها، نشت زمین و مکانیسم آن، پیش بینی روند نشت و کنترل آن.

مسائل زیست محیطی در آب (زیرزمینی)

۱۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: آب‌های زیرزمینی پیشرفتی

سرفصل درس:

شیمی مواد آلاینده، آشنایی با هیدرولوژی، مواد آروماتیک (پیترن، آمنیها، هیدرولوژی، پلی آرماتیک) و آلیفاتیک (الکانها، آلکینها، آکنها) تقسیم بندی مواد شیمیایی آبی از دیدگاه زیست محیطی (Nonvolatile, Semivolatile, Volatile) رفتار فیزیکو‌شیمیایی مواد، حلایلت، ثابت هنری، ضربی پخشیدگی، فشار بخار، ضربی انتشار مواد در محیط، فاکتور غلظت بیولوژی (BCF)، جذب مواد - انتقال آلاینده‌ها، فرآیندهای طبیعی انتقال مواد آلاینده در لایه‌های زمین و محیط زیست آب، مکانیزم‌های انتقال آلاینده‌ها، انتقال مواد آلاینده محلول از طریق آب (advection) تغییر غلظت آلاینده‌های موجود در آبهای زیرزمینی بدلیل فرآیند مکانیکی (dispersion)، انتقال مواد آلاینده به کمک فرآیند diffusion، تأثیر مواد آلی با قابلیت حلایلت کم بر انتقال آلودگی (NAPL) - روابط ریاضی مربوط به جریان آبهای زیرزمینی و انتقال مواد آلاینده، فرآیندهای مؤثر بر تأخیر انتقال مواد (retardation) شامل فرآیند شیمیایی و بیولوژیکی اکسیداسیون، اجها، هیدرولیز، فرآیندهای مؤثر بر تسریع انتقال مواد (mobility enhancement) شامل تخلیه غلظت‌های بالای مواد آبی در لایه‌های زمین.

تفذیه مصنوعی

۱۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

سرفصل درس:

تعاریف و اهداف تقدیه مصنوعی بخصوص در مناطق خشک و نیمه خشک، روش‌های تقدیه مصنوعی و عوامل مؤثر در انتخاب آنها، روابط حاکم بر تقدیه مصنوعی با توجه به نوع روش، نکات عمدی در طراحی روش‌های معین، بررسی طرح‌های تقدیه مصنوعی در کشور و تجزیه و تحلیل آنها، بازدید از تعدادی پرروژه‌های تقدیه مصنوعی در کشور.

هیدرولوژی پیشرفته

۱۸

تعداد واحد: ۲

لوع واحد: نظری

پیشگاه: ندارد

سرفصل درس:

ساختمان هیدرولوژیکی - نقش اصلی زمین شناسی کاربردی - زمین شناسی

ساختمانی طبقات آبدار - نقشه ها و نمودارهای قطعه ای - مقاطع هیدرولوژیکی -

انواع اصلی ساختمانی هیدرولوژیکی - عمق خنگاه آبهای زیرزمینی -

ذئبومرفولوژی کاربردی - فتوژئنولوژی - ذئبومرفولوژی کاربردی در آب شناسی

(روش‌های مطالعه) - فتوژئنولوژی (استفاده از عسکهای هوایی) - تمرین و عملیات.

سطح پرمتی سفره های آبدار - انواع سطح پیزومتری - تراز فشار و سطح

پیزومتری - انواع سفره های - نیميخ افت فشار سفره های شعاعی - مشخصات لایه آبدار -

همگن - نیميخ افت فشار در سفره های شعاعی - مشخصات لایه آبدار -

شرایط تغذیه و زهکشی - مرفوولوژی سطح پیزومتری، منحنی های هم پتانسیل -

تمرین نقشه ها با منحنی های هم پتانسیل - تفسیر نقشه ها با منحنی های هم

پتانسیل - ساختمانهای اصلی سطح پیزومتری - تغییرات ترازهای پیزومتری - تغییرات

طبیعی فصلی و دراز مدت - تغییرات کوتاه مدت - تغییرات اتفاقی - نوسانات

مصنوعی - ارتباط - سفره های آب زیرزمینی و آبهای آزاد سطحی - ارتباط

ساختمانی - ارتباط هیدرولوژی - تعادل آبهای شیرین و شور در نواحی ساحلی -

تمرین و عملیات.

مطالعه تجربی سفره ها با آزمایشات پمپاژ - آزمونهای آبدهی روی یک چاه: تدوین

مشخصات چاه و منحنی جربان آب - آزمونهای آبدهی در یک ایستگاه پمپاژ:

استقرار ایستگاه پمپاژ - اعمال مقدماتی انجام پمپاژ - نمایش نتایج و تعیین ضرائب

هیدرودینامیک - تمرین و عملیات.

هیدرولوژی سازندهای سخت (تشکیلات شکافدار) - هیدرولوژی کارستیک -

مشخصات سنگ شناسی و چینه شناسی - نقش ذئبومرفولوژی - آب یابی در

تشکیلات کارستیک - تمرین و عملیات.

سنجهش لاز دور و سیستم های اطلاعات جغرافیایی پیشرفته

۱۹

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی

پیشلیاز: ندارد

سرفصل درس:

نظری: کلیات، تاریخچه و اهمیت GIS / RS ، منابع اطلاعات جغرافیایی، سیستم تصویر (Projection) و انواع آن - آشنایی با انواع سنجهش ها و نوع تصاویر آنها، نحوه کاربرد تصاویر ماهواره ای و استخراج - لایه های مختلف از قبیل کاربری اراضی، تعیین سطح پوشش برف، لایه حرارتی سطح، ... - انواع مختلف آنالیزهای نک لایه ای و چند لایه ای، تهیه نقشه های شبیب، جهت شبیب، شبکه آبراهه، ترکیب چند لایه چند ضلعی با روش های مختلف overlay - منطق فازی و بولین، کاربردهای GIS در ترکیب با مدل های هیدرولوژی و آبهای زیرزمینی، اسکریپت نویسی در محیط های GIS .

عملی: شامل آشنایی با نرم افزارهای RS / GIS و انجام پروژه های کاربرد RS / GIS در منابع آب.

مسائل خاص در آبهای زیرزمینی

۲۰

تعداد واحد: ۲

لوع واحد: نظری

پیشیگار: ندارد

سرفصل درس:

این درس بصورت سمینار توسط دانشجویان شرکت کننده با تکیه بر موضوعات خاص شامل: آبهای زیرزمینی در مناطق خشک، آلودگی منابع آب کارستی، کاربردهای ژئواستاتیستیک در مطالعات آبهای زیرزمینی، شبکه پایش کمی و کیفی منابع آب زیرزمینی، مسائل ناشی از برداشت بیش از حد از آبخوان، روش‌های نوین تغذیه مصنوعی، استفاده از آبهای غیرمتعارف در تغذیه سفره و اثرات کیفی آن و نظایر آنها که توسط استاد در جلسات اولیه توجیه خواهند گردید، به انجام می‌رسد و بعد از هر سمینار بحث و گفتگو در مورد مباحث ارائه شده صورت خواهد گرفت.

مدیریت سیستم‌های منابع آب

۲۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیگار: ندارد

سرفصل درس:

اهداف برنامه ریزی، برخی مفاهیم مهندسی و اقتصادی در برنامه ریزی، اصول و روش‌های برنامه ریزی (بحranهای آبی، منافع بزنامه ریزی)، اهمیت برنامه ریزی منابع آب (ابعاد سیاسی و اقتصادی، نقش برنامه ریزی در منابع آب)، ابزار برنامه ریزی (داده‌های پایه، عکس‌های هوایی، ماهواره و سنجش از دور، بانکهای اطلاعاتی)، مراحل برنامه ریزی منابع آب (سیاست گذاری، دانش برنامه ریزی، طبقه‌بندی و اثرات برنامه ریزی)، سازماندهی در برنامه ریزی منابع آب (آب در بخش‌های مختلف اقتصادی، شامل صنعت، کشاورزی، شرب و غیره)، عناصر فرموله و ارزیابی پروژه‌ها (ترتیب مطالعات منطقه‌ای، ارزیابی و تصویب پروژه)، تعریف و ارزیابی اولیه پروژه‌ها (روشن غربالی Screen Method)، روش غربال کردن با توجه به جنبه‌های مهندسی پروژه، روش غربال کردن با توجه به چند منظوره و چند هدفه بودن پروژه، بررسی و تصحیح اولیه گزینه‌ها، بررسی و تصحیح داده‌های پروژه در برنامه ریزی جامع) - سیستم‌های اطلاعاتی در برنامه ریزی منابع آب (نقش اطلاعات در تصمیم گیری کامپیوتر، مدل‌های ریاضی، مدیریت داده‌ها و اطلاعات)

شناخت و مدیریت کیفیت منابع آب

۲۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز : ندارد

سرفصل درس :

کیفیت آب در مخزن، کلیات کیفیت، معیارهای سنجش کیفیت، استانداردهای کیفیت در مصرف بخشهای مختلف در کشورهای صنعتی و ایران، روشهای اندازه گیری منابع آبده کننده، نوع و اثرات زیست محیطی آنها (فاضلاب شهری، فاضلاب صنعتی، آب برگشتی کشاورزی، نقش سوم کشاورزی و کودهای شیمیایی، دمای آب ذخیره شده و تغییرات فصلی، تأثیر برنامه ریزی بهره برداری از مخازن با هدف کنترل کیفیت آب آنها، چرخه بیوشیمیایی و تأثیرات آن بر کیفیت آب، اکولوژی مخزن، جانوران، گیاهان، باکتری ها و ... در مخزن و تأثیرات آنها در کیفیت آب، روشهای کنترل آلودگی مخزن، مدلهای کیفیت در منابع آب.

نیروگاه های آبی

۲۳

تعداد واحد: ۲

لوع واحد: نظری

پیشلیاز: ندارد

سرفصل درس:

کلیات و مبانی هیدرولوژیکی در نیروگاه های آبی، آمار و اطلاعات مورد نیاز، ارتفاع
مؤثر سد، دبی جریان و تخمین قدرت، مبانی هیدرولیکی در نیروگاه های آبی،
نیروگاه های آبی کوچک، نیروگاه های آبی با ارتفاع آزاد، روش کار و انرژی، رابطه
قدرت استفاده از معادله انرژی برنلی افت انرژی، لوله هدایت آب به توربین، تدوری
سیستم در نیروگاه توربینهای هیدرولیکی، اصول اساسی سیالات و تبدیل انرژی در
توربینها و معادله اولر، ثابتی های توربین، معادلات تجربی و منحنی های تجربی، طبقه بندی
توربینها و مقایسه آنها، انتخاب توربین و ظرفیت بهینه نیروگاه، پدیده کاویتاسیون،
فشار و سرعت در نیروگاه های آبی و کنترل آنها، تجهیزات نیروگاه های آبی و
روشهای بهره برداری و نگهداری از آنها، بازدید از یک یا دو نیروگاه آبی و آشنایی با
روش بهره برداری و نگهداری از نأسیات وابسته آن.

هیدرولوژی مهندسی پیش‌رفته

۲۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

سرفصل درس:

بررسی موضوعی هیدرولوژی مهندسی، مدل‌های جبری و استوکاستیک و کاربرد آنها در هیدرولوژی مهندسی، ارقام طراحی در هیدرولوژی و ارتباط آن با ارقام حاصل از اندازه گیری، سنتز و نظیر سازی در هیدرولوژی، تحلیل های هیدرولوژی مهندسی در موارد کمبود داده ها و بررسی روش‌های تولید داده، حداکثر بارش محتمل و حداکثر بارش ممکن، روش‌های سینتوپتیکی محاسبه P.M.P ، روش‌های شبه آماری محاسبه P.M.P ، انواع دیگر بارش‌های طراحی و اصول محاسباتی آنها، هیدرولوژی پیش‌بینی (Forecasting) و ارتباط آن با هیدرولوژی عملیاتی، روش‌های روند توزیعی و غیرخطی جریان در رودخانه، منزن و حوزه آبریز، مدل‌های خطی و غیرخطی بارش - رواناب، نقش برف در پدیده های هیدرولوژی و اصول مطالعه مدل‌های جریان برف.